

Hallo, Aarde!

Red Tuvalu,
het land dat verdwint!

Tuvalu

Gijs en Mamaua zijn 10 jaar oud. Gijs woont in een Europees stadje, Mamaua in Tuvalu. Tuvalu is het kleinste land ter wereld, kleiner dan Paris. Het land bestaat uit 9 eilanden ten oosten van Australië en ten noorden van Fiji, aan de andere kant van de wereld... het zijn tegenvoeters. De inwoners spreken Tuvalu en hebben een alfabet met 16 letters! Sinds een paar jaar wordt Tuvalu bedreigd. Er zijn steeds vaker overstromingen en het water komt steeds hoger te staan. Het zeewater stijgt ook in de bodem en zorgt er zo voor dat het regenwater niet in de bodem kan zakken. Daardoor vernietigt het zoute zeewater de oogst. Door stormen vallen de bomen om, die zo dus de wind niet meer kunnen tegenhouden. Het zand en de vruchtbare bodem spoelen weg en erosie knabbelt steeds meer aan de kust. Als we niets doen aan de opwarming van de aarde moeten 11.000 Tuvaluanen binnenkort hun land verlaten. Het is dan het eerste land in de wereld waarvan alle inwoners klimaatvluchtelingen worden.

Klimaatverandering, wat is dat?

Het is geen fabel! Op aarde is het gemiddeld 15 graden warm door de aanwezigheid van broeikasgassen. Mochten die er niet zijn dan was het nu 18 graden onder nul en zouden we hier niet kunnen leven! Om op te warmen laat de atmosfeer van de aarde de zonnestralen door. Die zonnestralen worden opgenomen door de aarde, maar worden ook gedeeltelijk weerkaatst tegen het aardoppervlak. Een deel van de weerkaatste stralen blijft steken in de wolken of wordt vastgehouden door broeikasgassen. Dankzij de broeikasgassen kunnen we goed leven op aarde. Het probleem is alleen dat we als mensen te veel broeikasgassen produceren waardoor het klimaat opwarmt. Dat wordt ook wel 'de klimaatverandering' genoemd. Gletsjers en ijskappen smelten, de zee zet uit en de zeespiegel stijgt. Er komen steeds vaker overstromingen en orkanen. De dieren en planten die zich niet snel aanpassen sterven uit en – als we niks doen – moeten hele volken vluchten. Wie zijn schuld is dat? Van ons allemaal met onze vliegtuigen, auto's, fabrieken, landbouw en verwarming...

Alles bij elkaar kunnen we door allerlei dagelijkse dingen de klimaatverandering tegengaan en de inwoners van Tuvalu redden. Dat is waarover Gijs, Mamaua en Sib je gaan vertellen.

Wat gebeurt er met Tuvalu
slachtoffers van mij en jou
Weet je het al
het verdwijnt in de golven

De golven breken op het strand
Niemand kan meer negeren
dat Tuvalu
naar de haaien gaat

Als je het echt wilt
kun je Tuvalu redden
Met een plechtige belofte
kan de mensheid vooruit

Dromen is niet genoeg
we kunnen Tuvalu redden
Doe je mee?
dan redden we ook onszelf

Originele gedicht in het frans door Kent
Nederlandse vertaling door Harry Wijnberg

* TALOFA IEH MI IOH = TALOFA *

HALLO, IK HEET SIB. IK ZORG VOOR HET MILIEU. WE GAAN SAMEN EEN
DAG VAN GIJS EN MAMAU VOLGEN, GIJS WOONT IN EEN EUROPEES
STADJE EN MAMAU WOONT IN FUNAFUTI. ZE ZIJN TEGENVOETERS,
VAN ELKAAR.

* ALS HET DAG WORDT BIJ GIJS, WOKOT HET MÄGT BIJ MAMAU, EN DE WINTER BIJ DE EEN IS
DE ZOMER BIJ DE ANDER. GIJS HEEFT KERSTVAKANTIE ALS MAMAU ZOMERVAKANTIE HEEFT.

LET OP! IK
DEEL PUNTEN
UIT ALS JE
HET GOED
DOET OF
JEUKPOEDER
ALS JE HET
NIET GOED
DOET!

DE DAG BEGINT

SUPER

NU JE SMAPT
DAT ZE ALLE-
BEI AAN DE
ANDERE KANT
VAN DE WERELD
LEVEN, HOPLA!
ZETTEN WE
ALLE PLAATJES
RECHTOP.
DAT IS WAT
GEMAKKELIJKER.

GIJS LAAT DE KRAAN
NIET LOPEN TIJDENS HET
TANDENPOETSEN. EEN PUNT
VOOR GIJS! WANT WATER
IS KOSTBAAR.

DIE OCHTEND REGENT HET IN FUNAFUTI.
IDEAAL OM EEN DOUCHE TE NEMEN ONDER DE
REGENPIJP EN DE WATERRESERVOIRS
TE VULLEN.

GIJS DENKT
ERAAN ZIJN
LAMP UIT TE
DOEN.

MAAR NIET OM ZIJN
COMPUTER UIT TE ZETTEN.
HOPLA! JEUKPOEDER
VOOR GIJS!!

MAMAU GOOIT DE ETENSRESTJES NIET
ZOMAAR WEG, MAAR GEEFT DAT AAN DE
VARKENS.

EEN PUNT VOOR!
MAMAU, DIT AFVAL LEVERT
NIEUWE ENERGIE.

DE GROTE ZUS VAN GIJS IS STAPEL OP MINI-FLESJES YOGHURT EN EENPERSOONSAZAKJES MUESLI. VEEL TE VEEL VERPAKKING!!

HELEMAAL FOUT! ALLEBEI JEUKPOEDER!

DE BROER VAN MAMAU ZIT AAN DE VRUCHTENDRANK UIT FLESSEN EN VERPAKTE OLIEBOLLETJES.

IK HEB LIEVER VERS GEPERSTE SINAASAPPELS EN BOTERHAMMEN MET JAM! TE GEK LEKKER!

IK HOU ERG VAN VERS FRUIT VAN DE BOOM EN TODDY* DIE MIJN VADER OOGST.

YES! PUNTEN VOOR ONZE VRIENDEN!

* TODDY = KOKOSSAP

OP NIEUW ENORME LUCHTVERONTREINIGING. KLEINE KINDEREN EN OUDEREN WORDT AANGERADEN OM NIET DE STAD IN TE GAAN...

WAARDE-LOOS!

EINDELIJK IS DE WIND VANOCHTEND GAAN LIGGEN. DE VISSERSBOTEN ZIJN WEER UITGEVAREN EN HET BEVOORRADINGSSCHIP KAN WEER AAN LAND KOMEN...

JA, MOOI ZO!

IN DE KLAS VAN GIJS, IS HET ZELFS NAAST DE KACHEL KOUD.

SLECHT
GEÏSOLEERDE RAMEN
= JEUKPOEDER.

IN TUVALU KOMT DE STROOM VAN EEN DIESELMOTOR. MAAR DE SCHOOL VAN MAMAUVA KRIJGT BINNENKORT ZONNEPANELEN EN WINDMOLENS.

HAD WEL
WAT EERDER
GEMOGEN. PAK AAN:
JEUKPOEDER!

'S-MIDDAGS EET GIJS ZIJN LUNCH.

GAAF!
VIS!

NEE JOH!
HET IS EEN
BOTERHAM MET
HAGELSLAG!

IN TUVALU BRENGEN DE MOEDERS HET ETEN.

NA DE LUNCH GAAN ZE MET DE KLAS VOETBALLEN OP HET SPORTTERREIN.

HET VOETBALVELD IN FUNAFUTI IS OP DE LANDINGSBAAN ER LANDEN MAAR DRIE VLIEGTUIGEN PER WEEK.

GAUW, ZET HET
GOAL AAN DE KANT!

NA HET VOETBALLEN, EEN
WATERGEVECHT IN DE DOUCHE.

LET OP: GEEN
VERSPILLING VAN
WATER, ANDERS...

OP SCHOOL BIJ MAMMAU IS EEN
ZOMERBUFFET GEORGANISEERD.

JAKKES,
WEGWERPBORDJES!

NA SCHOOL.

ZIE JE DIE OUDE
ROESTBAKKEN?

TUUT TUT

ZO KOMEN WE
NERGENS. IK
LOOP WEL!

MAMMAU EN HAAR VRIENDJES RUIMEN LEGE
BLIKJES OP. ZE VERKOPEN ZE AAN DE
BLIKOPKOPER. DAAR KRIJGEN ZE GELD VOOR.

TWEE
PUNTEN!

NET ALS OVERAL OP AARDE, GAAN ZE SPELEN.

SKATEN OP DE PARKEERPLAATS...

... SPELEN IN DE PLASSEN.

KERSTVAKANTIE: WAT EEN STRAF! KLUSJES VOOR GIJS.

HA: SPAARLAMPEN!

WAT? IN EEN PLASTIC ZAK! WAT EEN ONZIN!! TYPISCH JEUKPOEDERGEVAL!

JEUK JEUK

WEER EEN PUNT!

VOOR MAMAU A EN HAAR VADER IS DE BINNENKOMST VAN HET BEVOORRADINGSSCHIP HET UITJE VAN DE MAAND.

KIJK! DE BUURMAN KOMT ZIJN NIEUWE AUTO OPHALEN!

IN FUNAFUTI IS MAAR EEN WEG VAN 11 KILOMETER!

WAARDELOOS! TWEE MAAL JEUKPOEDER!

JEUK JEUK

THUIS BIJ GIJS PULT DE KOELKAST UIT.

HUP HUP! DE DEUR!

BIJ MAMAU A, ZIT ER UITSLUITEND VERSE PRODUCTEN ZOALS VIS EN FRUIT IN EN REGENWATER DAT GEKOOKT IS OM HET DRINKBAAR TE MAKEN.

HET IS VAKANTIE. VANAVOND MAG GIJS MET ZIJN SPELCOMPUTER SPELEN.

MAMUA HELPT HAAR MOEDER MET HET KLAARMAKEN VAN HET ETEN VOOR FATELE*

* FATELE: TRADITIONEEL DANS- EN ZANGFEEST

DE OUDERS VAN GIJS ZIJN NAAR DE FILM. ZIJN GROTE ZUS PAST OP HEM.

FATELE!!

EN HET IS TIJD OM NAAR BED TE GAAN.

OH JA, COMPUTER UIT!

WEER EEN PUNT!

KLIK

DE DAG IS VOORBIJ.

GIJS EN MAMAU A LIJKEN EEN ANDER LEVEN TE HEBBEN, MAAR ER ZIJN OOK DINGEN DIE HET ZELFDE ZIJN. ZE HOUDEN ALLEBEI VAN NAAR DE TELEVISIE KIJKEN.

<<IK KAN NIET GELOVEN DAT IK OP EEN DAG TUVALU MOET VERLATEN. TUVALU MIJN LAND, VERDOWENEN ONDER DE GOLVEN. IK HOU VAN MIJN GEBOORTE EILAND. EN IK WIL ER ALTIJD BLIJVEN WONEN >>

<<AAN ALLE MENSEN OP AARDE: KIJK NAAR EEN KLEIN EILAND ALS TUVALU... ZEKER, JULLIE HEBBEN RECHT OP VOORUITGANG, MAAR DENK AAN KLEINE EILANDEN IN DE STILLE OCEAAN EN DE REST VAN DE WERELD. >>

<<ER IS NIKS BETERS DAN JE EIGEN LAND, WAT VOOR PROBLEMEN ER OOK ZIJN. IK WEET DAT ONS MILIEU ACHTERUIT GAAT... MAAR KOM KIJKEN HOE MOOI HET HIER IS. KOM WEL SNEL WANT BINNENKORT ZIE JE ER NIKS MEER, OF ALLEEN NOG MET JE DUIKBIL...>>

DE GROENE PAGINA

Regenwaterreservoirs : in deze reservoirs wordt regenwater opgevangen om dat water later te gebruiken om de was mee te doen, de wc mee door te spoelen, of om de tuin mee te sproeien.

Glasbak : glas kan nadat het ingezameld is via de glasbak gemakkelijk gesmolten worden tot nieuw glas. Dat spaart veel energie.

Duurzame energie : de varkenspoep van mamaua kan verzameld worden in een put. Dit gaat rotten en er zal methaangas gevormd worden. Op dat gas kan gekookt worden.

Compost : groenteafval kan samen met tuinafval in een compostvat tot compost verwerkt worden. Over de tuin verspreid geeft dit een goede plantenvoeding.

Windmolens : een onuitputtelijke bron van energie: de wind. De molens zetten het om in elektriciteit.

Zonnepanelen en zonneboilers : de volgende onuitputtelijke energiebron: de zon. Zonnepanelen op het dak zetten zonlicht om in elektriciteit. Zonneboilers op het dak zetten zonlicht om in warmte. Als alle huizen in Nederland of België zonnepanelen zouden hebben zouden we onafhankelijk zijn van aardolie.

Klimaatvluchteling : het eiland van mamaua dreigt door klimaatverandering onder het zeewater te verdwijnen. Zij zal haar land moeten verlaten en zal een van de eerste klimaatvluchtelingen worden. Overal ter wereld worden er landen bedreigd: in België, Nederland, Alaska, Brazilië...

Wist je dat?

- Een spaarlamp gebruikt 5 keer minder energie en gaat 8 keer langer mee.
- Huishoudelijke apparaten met het a-label gebruiken veel minder energie.
- Met een deksel op de pan gebruik je vier keer minder energie als zonder deksel.
- Miljoenen plastic zakjes drijven in zee. zij doden vissen en vogels, het duurt 450 jaar voor zij verdwenen zijn.
- 40% van alle mensen op aarde heeft geen schoon drinkwater. Water is kostbaar.

Wat kan *jij* doen?

Alles is nog niet verloren en samen kunnen we de aarde redden.

Hoe? Door de klimaatverandering tegen te gaan. We moeten minder energie gebruiken: minder warm water, minder verwarming, minder elektriciteit enz. Jij kunt ook helpen.

Kies drie suggesties uit de lijst van zeven, schrijf ze op de beloftenlijst en stuur ze met een mooie tekening voor de kinderen op Tuvalu op naar:

Alofa Tuvalu

30, rue Philippe Hecht 75019 Paris (FRANKRIJK)
www.defipourlaterre.org

1. Ik doe de lampen en apparaten echt uit zonder ze op de stand-by stand te laten staan.

2. Ik zet de kachel wat lager en trek een warme trui aan.

3. Ik sta niet te lang onder de douche en gebruik alleen warm water als ik het echt nodig heb.

4. Als ik iets koop let ik op onnodige verpakkingen. Ik print en kopieer alles dubbelzijdig. Ik doe glas in de glasbak, papier in de papierbak, plastic flessen in de plastic flessenbak: ik doe aan gescheiden afvalinzameling.

5. Op kleine afstanden loop ik of ga ik met de fiets en ik ga liever met de trein als met het vliegtuig op vakantie.

Tot slot is het belangrijk om je familie en je vrienden te vertellen over wat je in deze strip geleerd hebt, zodat zij, net als jij, de planeet gaan beschermen.

Beloftenlijst

Ik beloof dat ik Gijs en Mamaua zal helpen om de wereld te redden door de volgende dingen te doen.

1-

2-

3-

NAAM :

ADRES EN POSTCODE :

TELEFOONNUMMER :

EMAIL :

Mijn tekening

EN NU JIJ !

Illustratie: **Kent**

Tekst: **Gilliane Le Gallic, Fanny Héros**

Kleur: **Christine Couturier**

Maquette: **Line Laveque, Elisabeth May**

Vertaling: **Harry Wijnberg (LiSER), Jill Peeters**

Met medewerking van: **Isabelle Clostre, Alix Graillot, Raphaëlle Margail, Patricia Clary, Lisbeth Berger et de Antonin et Benjamin**

Met dank aan: **Yves Leers, Claire Bonneville, Cyril Josset, de Permanente Secretaris voor de Stille Oceaan, De Dag van de Aarde, De Jeugdkrant en aan alle inwoners van Tuvalu!**

A l'eau, la Terre!

Sauvons Tuvalu

Een productie van **ALOFA TUVALU / ADEME**

ADEME

www.ademe.fr

Alofa Tuvalu

www.alofatuvalu.tv

LiSER

www.liser.org

